

Akeja

Pan

Tadeusz

M&W Martynowicz, Włodkowska

Wstęp

Geneza

Po klęsce powstania listopadowego Mickiewicz postanowił napisać utwór, który przypomniałby emigrantom ojczyznę. Chciał opisać Litwę sprzed powstania, by przynieść pocieszenie Polakom. Utwór powstał w wyniku rozczarowania skłóconą polską emigracją i z tęsknoty.

Czas powstania

1832-1834

Tytuł

Pan Tadeusz
czyli ostatni zajazd na Litwie
historia szlachecka z roku
1811 i 1812
we dwunastu księgach
wierszem.

Gatunek

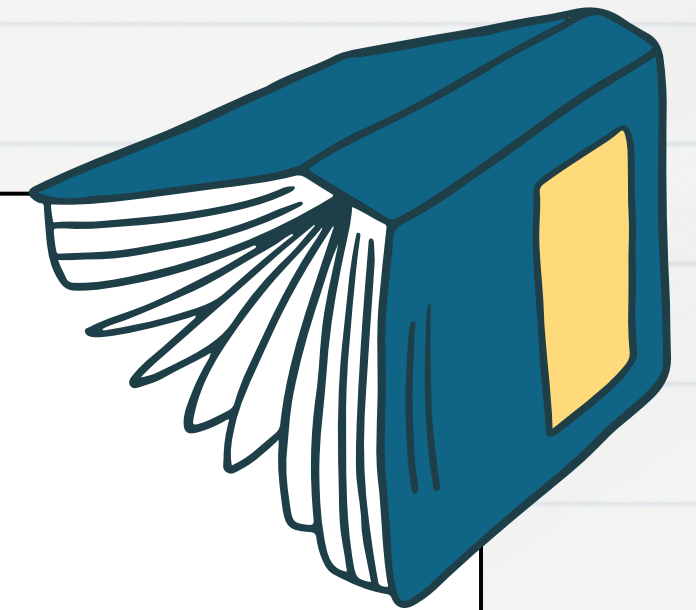
obszerny
- epicki
- utwór wierszowany
- przedstawiający wybitnych bohaterów
- na tle ważnych, przełomowych dla danej społeczności wydarzeń historycznych

Pan Tadeusz - wskazuje na bohatera, który łączy główne wątki utworu (nie jest on głównym bohaterem, ale stanowi wzór szlachcica-patrioty, przywiązanego do tradycji, ale jednocześnie idącego z duchem czasu).

Ostatni - wskazuje na to, że opisany świat szlachecki odchodzi już w niepamięć.

Zajazd - podkreśla ważne wydarzenie
Litwa - miejsce akcji
historia szlachecka - zbiorowym bohaterem jest szlachta
1811-1812 - czas: okres wojen napoleońskich

Podstawowe informacje

Miejsce akcji

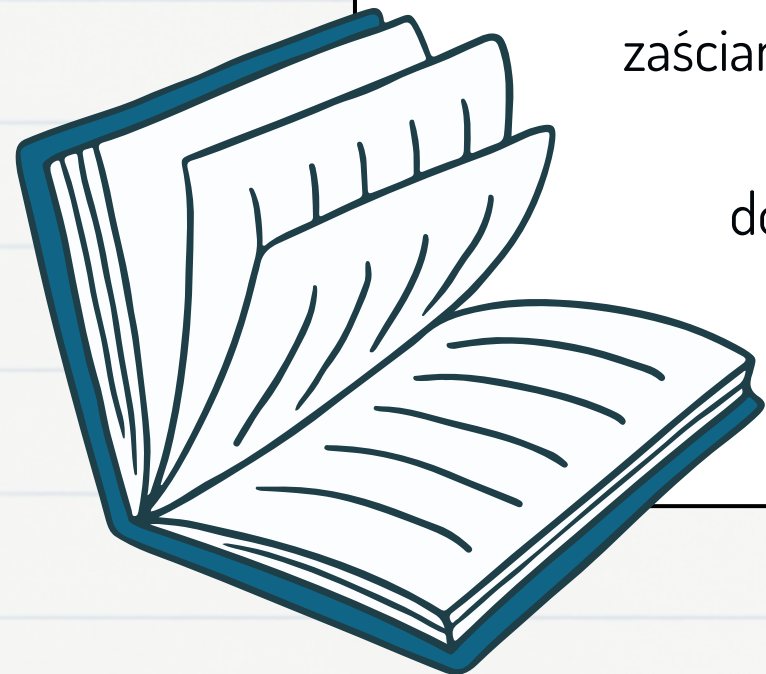
Litwa - okolice Nowogródka
Soplicowo
zamek Horeszków
zaścianek Dobrzyńskich
karczma
dom Hrabiego

Czas akcji

Akcja trwa 7 dni:
5 dni w lecie 1811
2 dni na wiosnę 1812

Narracja

Narrator wszechwiedzący
wypowiada się w 3 osobie
nie należy do świata
przedstawionego
jest obserwatorem,
opowiada o wydarzeniach

Główne wątki

Robak

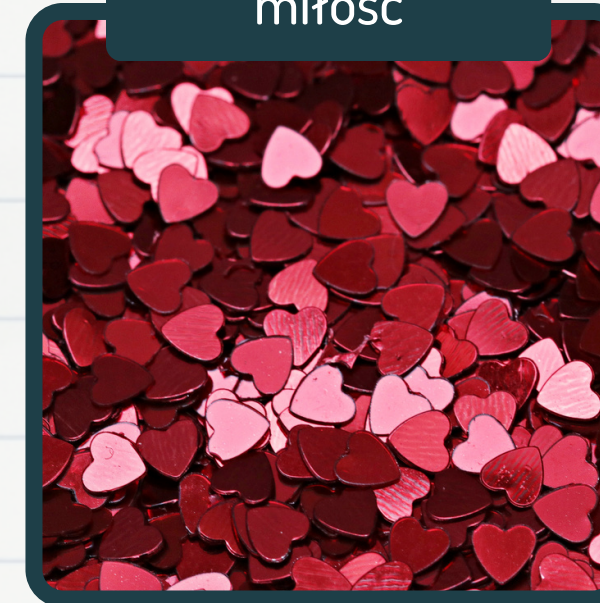
narodowowyzwoleńcza
działalność ks. Robaka

spór o zamek

spór o zamek pomiędzy
Sędzią a Hrabią

miłość

miłość Tadeusza i Zosi

epizody

grzybobranie
historia Stolnika Horeszki
spór Rejenta z Asesorem

Bohaterowie

Jacek Soplica:

- szlachcic
- przystojny, długie wąsy, podobał się kobietom
- nieszczęśliwie zakochany w córce Stolnika
- po zabójstwie Stolnika ogłoszono go zdrajcą
- musiał uciekać za granicę
- wrócił na Litwę po 20 latach jako ks. Robak
- angażował się w organizację powstania
- został ranny w bitwie z Moskalami
- na łożu śmierci zdradził, kim jest
- po śmierci odznaczono go za poświęcenie dla kraju

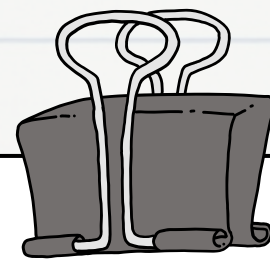

Młodość

- Soplica był ulubieńcem szlachty
- był ubogim szlachcicem
- cieszył się szacunkiem sąsiadów
- żartobliwie nazywani go wojewodą
- w młodości często się pojedynkował
- nie stronił od alkoholu
- nazywano go zawadiaką i paliwodą
- był porywczy
- świetnie strzelał

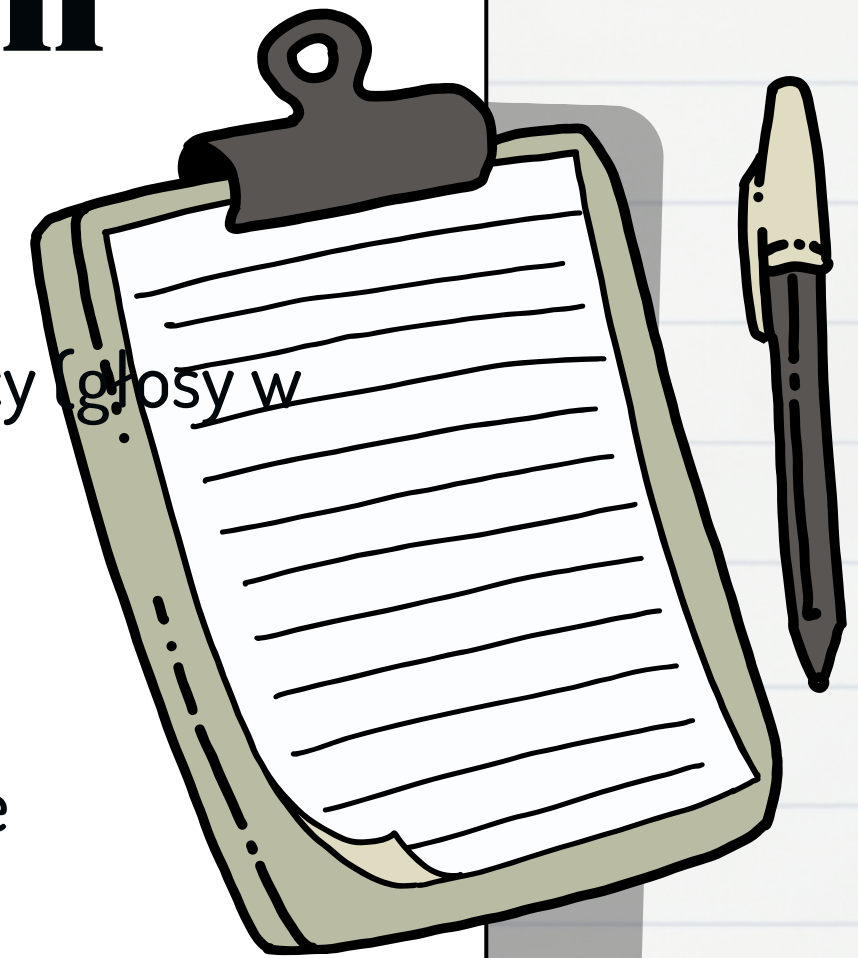

Przyjaźń ze Stolnikiem Horeszką

- magnat Horeszko chciał wykorzystać popularność Soplicy (głosy w sejmie)
- Stolnik chętnie zapraszał do siebie Soplicę
- zapewniał go o swojej przyjaźni
- podczas wizyt Soplica zakochał się w córce Stolnika Ewie
- Stolnik nie sprzyjał młodym
- Soplica zrozumiał, że nie otrzyma ręki Ewy, był zbyt dumny, by o nią poprosić
- postanowił opuścić kraj
- przed wyjazdem chciał odwiedzić Stolnika, by powiedzieć o swoich zamiarach
- Soplica dowiedział się o planach wydania za mąż Ewy (za kasztelana witebskiego)

Kryzys Soplicy

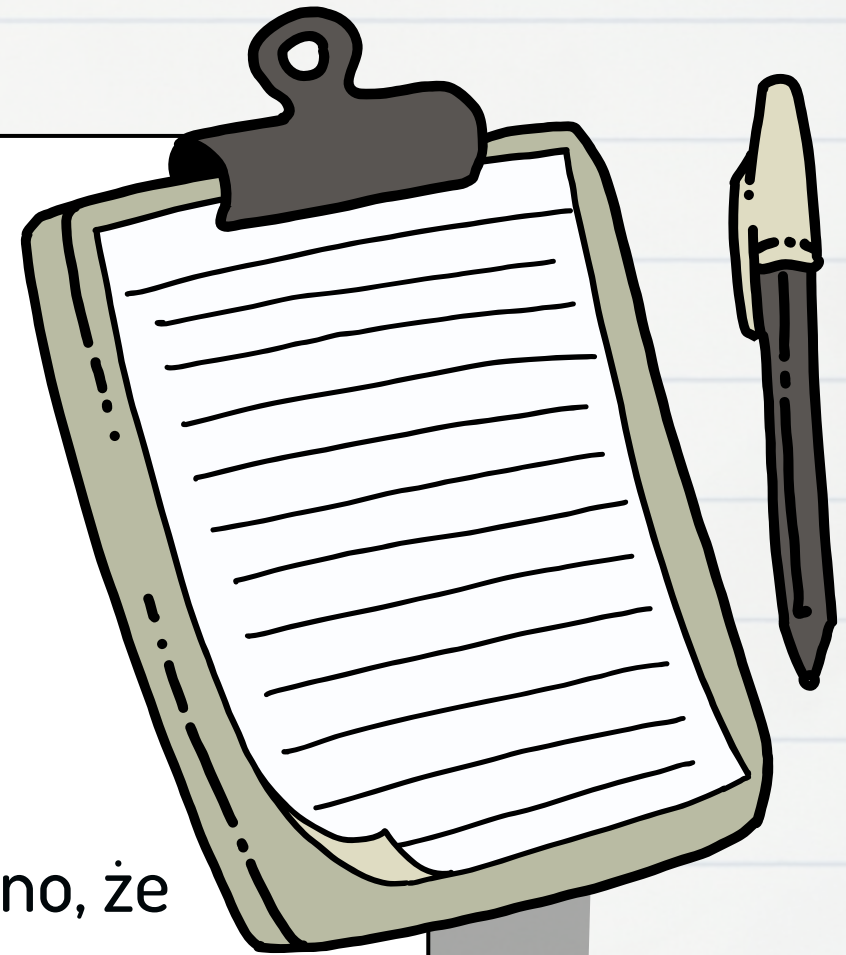
- aby zapomnieć o Ewie, Jacek poślubił pierwszą napotkaną dziewczynę, która urodziła mu syna, Tadeusza
- Sopllica popadł w alkoholizm
- zmarła mu żona
- Jacek stał się pośmiewiskiem w okolicy
- Sopllica dowiedział się, że jego ukochana Ewa została wydana za mąż (zemdlała podczas ślubu)
- Jacek jeździł pod mury zamku Stolnika
- podczas jednej z wypraw był świadkiem ataku Moskali na zamek Stolnika
- po zakończonej bitwie Stolnik wyszedł na ganek i został zastrzelony przez Sopllicę
- była to zbrodnia w afekcie, pod wpływem silnych emocji, Sopllica natychmiast pożałował swojego czynu

Kryzys Soplicy

- Stolnik konając wykonał znak krzyża w powietrzu, na znak, że przebacza mordercy
- okoliczna szlachta uznała Sopllicę za mordercę i zdrajcę (uważano, że sprowadził Moskali pod zamek)
- rodzina Sopiców otrzymała od Moskali część majątku po Stolniku, co jeszcze bardziej utwierdziło okoliczną szlachtę w przekonaniu, że Soplica był zdrajcą

- Działalność polityczna Robaka

- Soplica wyjechał z kraju - wstąpił do zakonu i przyjął imię Robak
- walczył po stronie Napoleona w Legionach Dąbrowskiego
- walczył w bitwach pod Hohenlinden, Jeną, Samosierrą
- podczas walk został ranny
- jako emisariusz (tajny wysłannik polityczny) przewoził informacje i rozkazy
- groziło mu zesłanie na Syberię
- wiele lat spędził w więzieniach rosyjskich

Powrót na Litwę

- Robak wraca na Litwę i przygotowuje grunt pod powstanie
- nie rozpoznany działa w Soplicowie, namawia szlachtę chłopów do powstania
- plan wybuchu powstania nie powiódł się z winy Gerwazego (namówił szlachtę, by zaatakowała Sopliców)
- zajazd ten zamienił się w walkę z Moskalami
- podczas walki Robak zasłonił Hrabiego swoim ciałem (kula trafiła księdza w dawną ranę)
- Robak spodziewał się śmierci, ujawnia Gerwazemu kim jest

Spowiedź
obejrzyj
Przeczytaj

Rehabilitacja Soplicy

- 1812 roku, po wkroczeniu wojsk Napoleona i Legionów Dąbrowskiego Jacek Sopllica został uroczyście zrehabilitowany
- otrzymał pośmiertnie medal Legii Honorowej

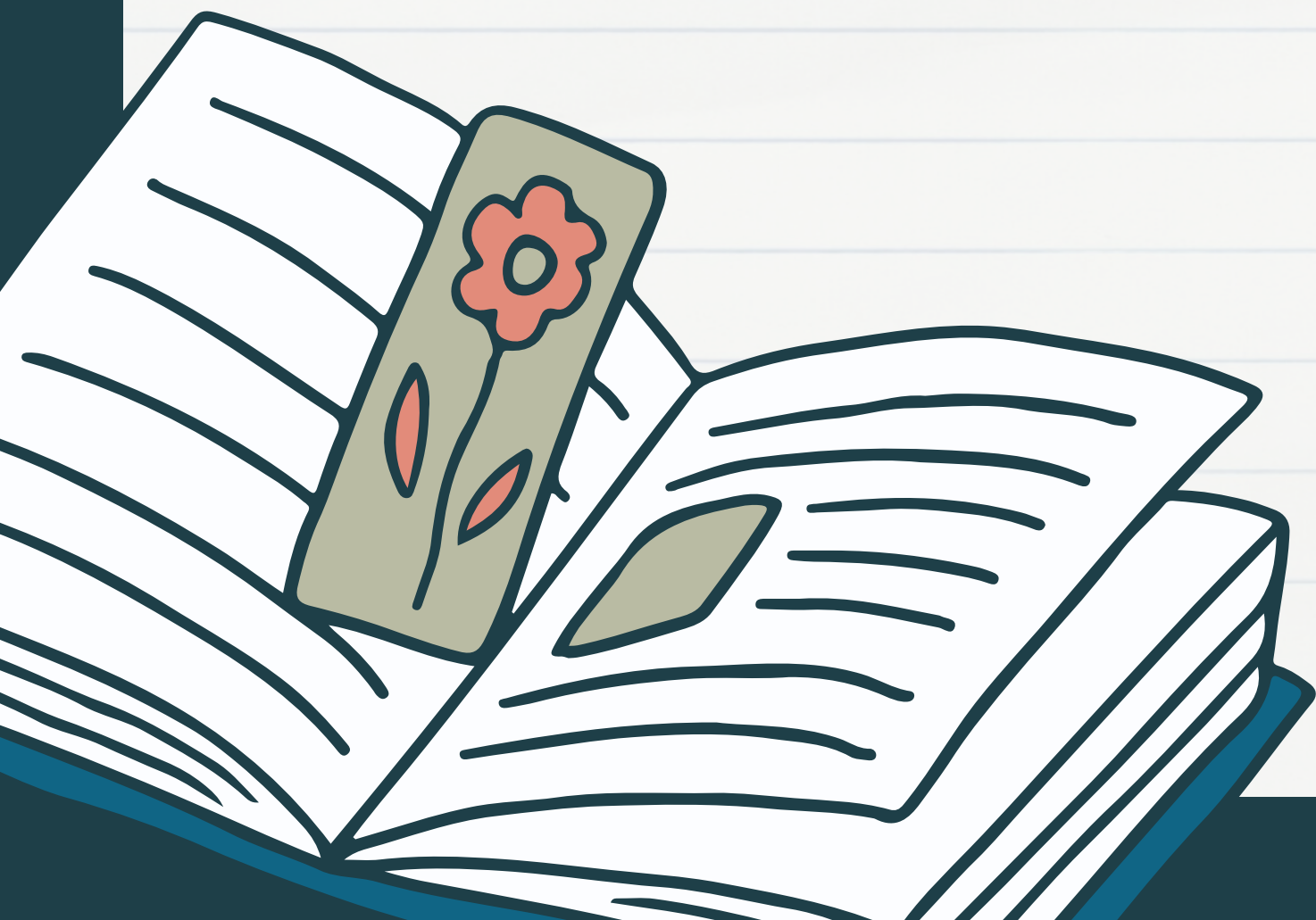
Jacek Soplica – nowy typ bohatera romantycznego

- Jacek Soplica to bohater romantyczny, ale posiada odmienne cechy od typowych bohaterów tej epoki.
- Ksiądz Robak to aktywny działacz patriotyczny, który mobilizuje społeczeństwo do walki.
- Porównując Jacka Soplicę z Konradem, głównym bohaterem III części Dziadów, zauważamy, że Jacek nie jest przeciwny Bogu, ale szuka u Niego wsparcia.
- Jacek Soplica nie popełnia samobójstwa, co odróżnia go od wielu innych bohaterów romantycznych.
- Te odstępstwa od konwencji sugerują, że Jacek Soplica może reprezentować nowy typ bohatera romantycznego.

Wysłuchaj podcastru

Czas - 12 minut

Rozwiąż zadania – karta pracy:

Imię: _____

Data: _____

JACEK SOPLICA

Młodość

Przyjaźń ze Stolnikiem

Degradacja psychiczna:

Emigracja

Pobyt na Litwie

Uczestniczymy w rajdzie E8

Zadania egzaminacyjne

Adam Mickiewicz *Pan Tadeusz*

Dziś dla nas, w świecie nieproszonych gości,
W całej przeszłości i w całej przyszłości
Jedna już tylko jest kraina taka,
W której jest trochę szczęścia dla Polaka,
Kraj lat dzieciennych! On zawsze zostanie
Święty i czysty, jak pierwsze kochanie,
Niezaburzony błędów przypomnieniem,
Niepodkopany nadziei złudzeniem,
Ani zmieniony wypadków strumieniem.
Gdziem rzadko płakał, a nigdy nie zgrzytał,

Te kraje radbym myślami powitał,
Kraje dzieciństwa, - gdzie człowiek po świecie
Biegł jak po łące, a znał tylko kwiecie
Małe i piękne, jadowite rzucił,
Ku pożytecznym oka nie odwrócił,

i

Dokończ zdanie...

Cytowany tekst jest fragmentem:

- A. Księgi Zamek
- B. Księgi II
- C. Epilogu
- D. Inwokacji

Zadania egzaminacyjne

Adam Mickiewicz *Pan Tadeusz*

Dziś dla nas, w świecie nieproszonych gości,
W całej przeszłości i w całej przyszłości
Jedna już tylko jest kraina taka,
W której jest trochę szczęścia dla Polaka,
Kraj lat dziecińczych! On zawsze zostanie
Święty i czysty, jak pierwsze kochanie,
Niezaburzony błędów przypomnieniem,
Niepodkopany nadziei złudzeniem,
Ani zmieniony wypadków strumieniem.
Gdziem rzadko płakał, a nigdy nie zgrzytał,

Te kraje radbym myślami powitał,
Kraje dzieciństwa, - gdzie człowiek po świecie
Biegł jak po łące, a znał tylko kwiecie
Małe i piękne, jadowite rzucił,
Ku pożytecznym oka nie odwrócił,

i

Na podstawie przytoczonego fragmentu *Pana Tadeusza* napisz, jak autor postrzegał swoją ojczyznę. Unikaj cytowania.

Zadania egzaminacyjne

Wybierz dwa elementy graficzne i wyjaśnij ich sens w kontekście utworu Adama Mickiewicza.

źródło: Nad wyrazi

Kuchenne rewolucje Wojskiego

Walizka rzeczy, które nie wróca

ostatni

Pomysły

Szuflada tajemnic

Kawka na wynos dzisiaj towarzyszy mi

Remonty z Dorotą Szelałgowską. Jak modnie i wygodnie urządzić dwór?

W miłosnym uścisku. Telimena, Zosia i Tadeusz po turecku.

Czarownice, bagna i zupa z trupa

Projektowo

Piszemy rozprawkę...

Piszemy opowiadanie twórcze...

Napisz rozprawkę, w której rozważysz rolę tradycji patriotycznych. W argumentacji odwołaj się do wybranej lektury obowiązkowej oraz do innego utworu literackiego./ Motyw patriotyzmu w "Panu Tadeuszu"

Wyobraź sobie, że tytułowy bohater książki "Pan Tadeusz" Adama Mickiewicza zaprosił do domu swojego stryja postać z innego utworu literackiego. Napisz opowiadanie o pobycie tej postaci w Soplicowie, którego życie i zwyczaje gość poznaje w towarzystwie Tadeusza. Wykaż się znajomością treści utworu Adama Mickiewicza. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.

